

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Preotimea și literatura războiului.

— De Dr. Gh. Comșa. —

I.

Viața cere tot mai multe cunoștințe dela oameni, spre a se putea împăca cu exigențele traiului, și crește pe zi ce mergem setea după cunoștințe. Inșă acum toate cunoștințele au aceeași însemnătate. In imperiul vast al lor se poate face o selecție în privința aceasta. Doar cunoștințele au valoare diferită, însemnătate inegală și sunt supuse deosebiri și în privința necesității lor. Știm din praxă, că fără anumite cunoștințe nici n'am putea trăi, nici nu ne-am ști îndeplini chemarea și în schimb, fericirea noastră în multe cazuri nu are trebuință de anumite cunoștințe.

Referind la chemarea preoțească adevărul acesta, suntem necesitați să recunoaștem, că chiar pentru cazul, când primim cu strictețea absolută, că *avem să ne îmbogățim cunoștințele* preotul nu are îndreptățirea să se numere între cei dintâi, cari își limitează câștigarea cunoștințelor. Un proverb zice, că preotul bun învață până la moarte, și proverbul cuprinde adevărul curat. De aceea preotul formează aproape excepție în privința celor spuse. Și cu toate acestea și preotul are aici un verbum regens, un cuvânt călăuzător, conform căruia și el poate zice, că pentru el încă există o anumită sferă de cunoștințe, pe care trebuie să o stăpânească per absolutum. Adecă mai precis: deși nici un preot nu trebuie să fie suveran peste toate cunoștințele, e dator să cunoască pe cele mai însemnate.

Deci să aibă preotul acele însușiri, cari îi asigură ajungerea scopului vieții: *fericirea*. Inșă fericirea o ajunge numai dacă satisface «salvo jure alieno» necesităților sale sufletești și corporale, adecă înlătură năcazurile sufletești și trupești. Inlăturarea aceasta însă îi succede numai atunci, dacă posedă cunoștința ordinii legilor morale și ale ordinii fizice, în genere deci regulile ordinii din lumea aceasta. Ordinea fizică are legi, cari cad sub aprecierea sensurilor și drept urmare îi asigură, nu numai unui preot, ci și unui om simplu, posibilitatea de a-și îndrepta pașii vieții pe cărările cele mai sigure. Impotriva lor e imposibil să greșim, dacă avem atențiunea cuvenită. Caracteristica acestui adevăr ne-o elucidează poetul german Schiller în «Clopotul», când zice: «Vai celui ce împrumut așterne făclia n' mână orbului! Lui nu-i lucește, dar arde tot în jurul lui».

Alta e situația în lumea ordinii morale. Aici e un aglomerat uriaș de cauze și efecte, care îngreuiază orientarea sigură. Anumite legi ale ei abia după o observare continuă le cunoaștem. Oarecine a asemănat ordinea fizică și cea morală cu un ceas de soare și un ceas de buzunar. Pe

cel dintâi îl înțelege cel din urmă țaran și cunoaște timpul de pe umbră, dar pe al doilea numai un ceasornicar destoinic îl înțelege în privința micilor amănunte de construcție.

Precum construcția unui orologiu funcționează după anumite legi, așa funcționează și ordinea morală. Ea încă e complicată. Viața sufletească a individului și a omenimii e supusă ei. Căci concepția moralității este aceea, care atârână asupra tuturor faptelor omenești. Fiecare faptă omenească e supusă unei judecări, iar judecata o facem dintr'un anumit punct de vedere, care nu poate fi decât binele suprem: *fericirea*.

Emitând acestea, putem intra în problema șirelor de față. Era necesară introducerea aceasta, căci războiul încă e un proces al ordinii morale, încă e supus judecării, criticei ordinii morale. In cele expuse am văzut ființa ordinii morale și astfel continuarea ideilor ia un curs pus în lumina înțelegerii clare a obiectului. Războiul e o manifestare specifică a ordinii morale. Manifestarea aceasta se gîndește apoi în diferite chipuri, bunăoară prin literatura plămădită în timpul lui. Inșăși literatura e un criteriu al judecării războiului, ca manifestare a ordinii morale conturbate. Pecetea ce o imprimă războiul acestei literaturi, nu e aceeași. Pentru că o parte osândește războiul, iar cealaltă parte a acestei literaturi caută numai partea cea bună a războiului.

Cum să nu intereseze dar literatura războiului pe preot, câtă vreme zicem, că preotul trebuie să aibă acele însușiri, cari îi asigură ajungerea scopului vieții, adecă *fericirea*? După o parte a acelei literaturi războiul e o piedecă mare, un obstacol grozav în calea fericirii. Trebuie dar să cunoască bine preotul acel obstacol prin prizma literaturii. Inșă preotul ca păstor de suflete e dator cu mai mult: are să fie paznic al sufletelor, ca ele încă să ajungă la fericire. Mai mare este deci datorința preotului de a cunoaște literatura războiului, ca a oricărui alt muritor.

Războiul a produs o literatură, dacă și nu bogată, căci oricum dar «inter arma silent Musae», totuși proprie de a ne fi folositoare din multe puncte de vedere. Mai ales literatura optimistă. Pentru că această literatură pentru istoria viitoare va forma totdeauna un memento, că acea istorie nu are să prezinte războiul numai din punctul de vedere al atrocităților lui.

Intr'adevăr istoria de până acum a omenimii nu prezintă decât tablouri triste din viața războaielor, tablouri, cari trezesc impresia, că întreg trecutul omenimii este un adevărat «bellum omnium contra omnes». Cu alte cuvinte, deviza «homo homini lupus» ar fi reportat triumful triumfurilor asupra bietei omenimi, care numai în sfârșiri a știut să-și ducă traiul.

Ei bine, preotimea e datoare să cunoască literatura, care scoate din război părțile bune, spre a ști cum să

întâmpine după război judecata acelor credincioși ai ei, cari și-au luat partea din viața de tranșee și din alte evenimente ale lui. Acei credincioși nu vor mai avea tocmai aceeași judecată asupra oamenilor și a lucrurilor, ca înainte de război. Iar de mulți, sunt mulți acei credincioși. Cine se reîntoarce acasă după război, acela chiar și la preot privește cu alți ochi, dacă vede că preotul nu se năzuiește să satisfacă necesităților sufletești ale credincioșilor conform împrejurărilor produse de război. Mai înainte de toate preotul va avea să cimenteze legăturile iubirii creștine, căci prin război împotriva lor s'a păcătuit mai mult.

Spre acest scop mai întâi trebuie să dovedească credincioșilor săi, că legăturile dragostei creștine nu s'au nimicit prin război. Aici îi vine în ajutor serviciul de caritate atât de dezvoltat al războiului! Spiritul caritativ fără de margini e un argument puternic al celor zise. Biroul pentru ajutoare în război al Austriei a publicat o broșură intitulată: «Wahre Soldatengechichten». Broșura e scrisă de surori de caritate ale Crucii Roșii în culorile cele mai vii. Ea vorbește în chipul cel mai frumos despre durerile, chinurile, grija și munca dezvoltată de surorile de caritate spre a alina și ușura durerile.

Preotul păcii viitoare, când va aduce în predicile sale exemple din o carte cum e aceasta, va pune în o lumină curată rolul femeii în crâncenul război, care va înrăuri asupra femeilor ascultătoare. Cutare credincios va confirma cu grai viu, — stând de vorbă cu consătenii, — cele spuse de preot, căci dacă a fost soldat, cunoaște lucrurile pe cari le aude în predică. Câte jertfe n'a adus femeia în privința aceasta, și astfel e bine, când cunoaștem o astfel de broșură, scrisă de persoane, cari au trăit întâmplările cuprinse într'ansa!

Tot în broșura aceasta găsim exemplele celui mai potențat eroism, ale unei vitejii fără păreche a omului. Răbdarea, suferința din război arată, că omul, ca zidire a lui Dumnezeu, e înzestrat nu numai cu cele mai curate forțe spirituale, ci și cu forțe fizice de grad înalt. Cât de bine se va putea folosi preotul de dovezile acestea și cât de ușor poate învăța pe credincioșii săi, ca cu atât mai vârtos în timp de pace să știe fi răbdători și să fie împăcați cu greutatea zilelor vieții pământene. Dovezile aduse din război sub acest raport sunt foarte ponderoase.

Căzând războiul în groapă și venind pacea, cade, ce e drept, răul, dar partea bună nu se poate îngropa în baza principiului conservării energiei. O stâncă se prăvălește, dar lasă urmă în spinarea muntelui; răul trece înainte, iese din munte, dar lasă alvie în urma lui; animalele își lasă oasele în straturile pământului, atmosfera e plină de undulațiuni și cerul de semne! Astfel nici războiul nu poate rămânea fără urme, iar acestea sunt fixate între altele și în literatura războiului.

Preotul e dator să răspândească părțile bune ale războiului, după ce va înceta. După război se vor scrie studii peste studii asupra lui, deci atunci va avea războiul actual o adevărată literatură. Aceasta numai atunci va fi apreciată cu adevărat; dar de pe acum putem vedea, cari direcții ale ei pot fi folositoare preotului.

Chestia română în dieta.

— Vorbirea contelui Ștefan Tisza. —

Partea din vorbirea contelui Ștefan Tisza, ministrul prezident al țării, rostită în ședința din 28 Februarie a dietei, care a format răspunsul la remarcabilul discurs al deputatului român Dr. Iosif Siegescu, publicat în întregime în numărul trecut al ziarului nostru, a fost după «F. P. R.» următoarea:

Onorată casă! Cred că voi afla aprobarea unanimă a on. case, când îmi exprim bucuria cu care am ascultat sentimentele patriotice ale domnului deputat Siegescu și precisiunea cu care a expus d-sa situația concetățenilor noștri de limbă română în mijlocul națiunii ungare. (Aprobări în dreapta). Lucrurile stau într'adevăr așa, că dacă concetățenii noștri români vor să se bucure de sentimentele frățești ale națiunii maghiare, fără cari nici nu se poate închipui o situație fericită în mijlocul nostru, atunci trebuie să se pună fără nici o rezervă sub ocrotirea constituției istorice ungare și să-și manifesteze activitatea, — fiecare după convingerea lui, — numai în cadrele acelor partide politice, pe cari se bazează existența statului politic ungar. (Aprobări în dreapta și mijloc).

Onor. casă! Deși nu pot exprima aceeași deplină satisfacție și relativ la a doua parte a discursului d-lui deputat Siegescu, trebuie totuși să observ, că înțeleg foarte bine amărăciunea din partea polemică a discursului său. Intr'adevăr — și această observație o fac și pentru ceilalți pretini, cari au luat cuvântul inaintea mea, precum și pretinului Carol Schmidt, — nu e momentul ca acum, sub impresia recentelor evenimente să aducem în discuție publică fapte, pe cari astăzi încă nu le putem judeca cu imparțialitatea istorică (Aprobări în dreapta) și a căror discuție publică ar fi fără îndoială numai în detrimentul acelei mari și sfinte datorii, care trebuie să ne unească pe toți, cari suntem patrioți unguri, ca umăr la umăr să luptăm contra acelor mari pericole, cari ne amenință azi. (Aprobări în dreapta).

Ugron Gabor: Din partidul nostru n'a adus nimeni în discuție chestia.

Contele Tisza: Din partidul d-voastre n'a cerut nimeni discutarea chestiei și ați făcut foarte bine. Observația mea s'a adresat d-lor deputați și pretini din partidul meu, cari au vorbit în această chestie. (Aprobări).

Fiindcă ținem deja la chestiunea aceasta dați-mi voie să mă ocup pe scurt cu chestia invaziei române. (Voci: Să auzim!) Nu voesc să discut chestia, dacă ar fi fost posibil sau nu, să împedecăm năvălirea trupelor române. In această privință s'au exprimat aici diferite păreri. Unele prea îndrăznețe, altele prea false. Chiar pretinul Schmidt a spus, că am fi putut opri inițiativa cu câteva tunuri bine așezate în strâmtoare. Isvorul din care d-l deputat a luat această informație, e foarte puțin competent, căci acele câteva tunuri bine așezate în munți ar fi fost incunjurate și luate în 48 ore. (Dreapta: Așa e!) Tot așa de inexactă e și părerea domnului deputat conte Andrássy Gyula, că ne-am fi putut ușor apăra hotarul, căci, precum am văzut, armata română n'a intrat mai mult de 30—40 kilometri și în câteva zile am avut acolo puterea militară necesară pentru a o goni.

Aici e o mică greșală de kilometri, pe care însă să nu o discutăm.

Fapt e, că armata română a înaintat cu mare precauțiune, așa că nu în câteva zile, ci abia după 4—5 săptămâni ajunsese la 70—80 kilometri dela hotar. Și nu câteva zile, ci 4—5 săptămâni ne-au trebuit spre a aduna armata necesară, pentru a lua contraofensiva și a respinge invazia inamică. Nu putem discuta astăzi în detaliu, dar pot spune atât, că măsurile contra unei eventuale ofensive române au fost începute la 1 August, însă abia pe la sfârșitul lui Septembrie, sau mai exact, la începutul lui Octombrie, au ajuns atât de departe, că s'a putut lua contraofensiva cu perspectiva unui deplin succes.

Cât privește purtarea românimeii din patrie, o politică de străf ar fi tot așa de greșită, ca și generalizarea câtorva triste cazuri izolate. Relativ la aceste cazuri am informațiuni sigure, că la vestea invaziei române, nu numai soldați maghiari din Ardeal au cerut comandantilor lor să fie trimiși pe frontul român, ci și soldați români din corpul VII au cerut cu cea mai mare ardoare (Adevărat! Așa e! Aprobări) să fie și ei duși acolo, ca să învețe ei minte bandele de năvălitori. (Vii aprobări și aplauze).

Partea tristă a faptului în sine are deci și o parte luminoasă. Dară nu putem astăzi judeca evenimentele în adevărata lor valoare. Cercetările în această privință au fost pornite cu cea mai mare scrupulozitate. Din capul locului am căutat să stabilim exact numele aceluia, cari s'au împredinut cu inamicul, sau au plecat cu el. (Vii aprobări în dreapta). Se urmărește în mod intens și cu cea mai mare seriozitate stabilirea situației de fapt, pentru fiecare în parte, fiindcă eu sunt de părere, că ar fi tot așa de greșit și lipsă de conștiințiozitate să jertfim oamenii nevinovați (Așa e! în dreapta), cum ar fi o greșală de neiertat să închidem ochii față de acei, cari au instigat contra intereselor națiunii. (Aprobări vii).

Această cercetare e încă în curs. Nu e acum timpul să dau seamă de rezultat și încă nici n'as putea să o fac. Dar de pe acum trebuie să mărturisesc înaintea onor. case, că trebuie să tragem încheierile noastre din faptul regretabil, că n'am găsit la majoritatea inteligenței române din Ardeal acel grad de simțire patriotică pe care am contat. (Așa e! în dreapta și stânga). *Respectuos și sincer vă vom trage nu prin că vom rupe cu tradițiile nobile ale statului ungar, ci prin aceea, că vom asigura influența hotărâtoare a statului asupra acelor instituțiuni (Așa e! în dreapta și stânga), cari sunt chemate să călăuzească viața sufletească a viitoarei generațiuni, (Vii aprobări) fiindcă slavă Domnului, e vorba de o chestiune, în care poate în unele detalii să fie divergență de opinii între noi, dar în punctele principale nu există deosebire de vederi între maghiari și nemaghiari. (Așa e! în dreapta și stânga). Și sunt convins, că la munca aceasta, care așteaptă guvernul ungar, guvernul poate conta pe concursul patriotic al tuturor factorilor competenți români. (Vii aprobări în dreapta și stânga).*

Din parlament. Dieta și-a continuat lucrările în ședința de Luni, 12 Martie n. La ordinea zilei a fost pus raportul guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale.

Guvern de concentrație. Ziarele din capitală scriu despre posibilitatea compunerii unui guvern de concentrație, format din toate partidele. Isvorul din care se scot astfel de combinațiuni l-a oferit faptul, că Joi, Maiestatea Sa, Regele Carol, după ce a primit în audiență pe mai mulți fruntași ai vieții publice în palatul regal din Buda, a acordat târziu seara, înainte de plecare, audiență particulară contelui Iuliu Andrássy, cu care Monarhul s'a întreținut o oră întreagă. Din parte competentă se comunică însă, că audiența aceasta a fost acordată contelui Andrássy la propria sa cerere.

America își înarmează vapoarele. Guvernul statelor unite americane a dat un comunicat din care reiese, că presidentul Wilson, în urma pertractărilor avute cu ministrul de externe și cu procurorul suprem de stat, a ordonat înarmarea tuturor vapoarelor comerciale americane, cari vor avea să facă drumul pe apă spre Europa, fără a mai aștepta, ca admiralul, comandantul suprem al marinei americane, să iee dispozițiuni în privința aceasta. Scopul înarmării ordonate, adică a prevederii tuturor vapoarelor comerciale americane cu tunuri și cu muniție, este acela, ca înălțând acestea pe apă vre-un submarin german, care ar vrea să le împiedece călătoria, să-l poată distruge.

America și monarhia noastră. În ziua ultimă a lunii Ianuarie anul curent a decretat Germania începerea acțiunii înăsprite a submarinelor și statele unite americane au rupt numai decât raporturile diplomatice cu Germania, pe motivul, că prin acțiunea înăsprită a submarinelor sunt periclitate interesele Americii. Ruperea raporturilor diplomatice nu s'a estins atunci și asupra monarhiei noastre austro-ungare; dar în 18 Februarie nou domnul Wilson, presidentul statelor unite americane, a trimis notă diplomatică la Viena, cerând în ea, ca monarhia noastră să-și precizeze punctul de vedere în chestia înăspririi acțiunii submarinelor. La nota aceasta ministrul de externe, domnul Sotonyi, a trimis răspunsul în 5 Martie. E un răspuns lung și amănunțit, în care e spusă cu minuțiozitate starea lucrului și se arată, că cu tot dreptul se torpedează și pot fi torpedate astfel de vapoare, cari duc dușmanilor puterilor centrale material de război și soldați, sub firma și scutul libertății comerțului. Pentru adevăratul comerț e stabilită zona liberă, prin care pot să treacă vapoarele neseparate de nime; vapoarele cari trec însă prin zona de război, nu pot să fie cruțate. Domnul Wilson va studia acum răspunsul monarhiei noastre și va decide: rămâne și pe mai departe în raporturi bune cu monarhia austro-ungară, ori rupe și cu noi raporturile diplomatice, ca cu Germania?..

Preoțimea de astăzi și de mâine.

— De preotul Ioan Dandea. —

(Urmare).

Preoția creștină nu esclude, ci chiar pretinde naționalitatea. (Apost. Pavel, Corinteni I, cap. XIV). Preotul creștin ortodox trebuie să aibă o atitudine nu numai creștină, ci și națională, respectând naționalitatea deaproapelui. Atacurile ridicate contra preoțimei întregi pentru atitudinea șovăielnică a unor singuratici preoți, sunt nedrepte, dar sunt drepte când sunt ridicate direct contra respectivilor preoți, dacă sunt întemeiate pe date exacte și nu sunt simple scornituri. Trebuie făcută apoi o strictă deosebire între preoții răi și buni, și să nu se amestece toți într'o oală. Trebuie să se facă deosebire între preoții vânduți, nu numai prin vot, ci mai ales prin cultura lor străină, câștigată la institute streine, și între preoții cari deși și-au vândut voitul, dar cultura lor sufletească nu și-au vândut-o, ci au îmbunătățit-o chiar, cari prin conducere pastorală, prin activitate învățătoare neobosită se năzuiesc să răspândească cultura națională și moralitatea în cercuri cât mai largi și în pături sociale cât mai adânci. O activitate culturală și morală bine condusă e în stare să nimicească toate efectele votului dat între anumite împrejurări împovărătoare. Căci un adevăr mare, care se potrivește și aci, l-a scris prof. universitar Rădulescu-Motru în ziarul «Minnerva», unde arată bazele morale ale militarismului: «Până ajungem la lupta cu armele este de nevoie să fie de mai înainte câștigate și alte lupte, cari nu se dau cu armele. Pe aceste multe popoare le uită, spre nenorocul lor. Și cari sunt luptele cari preced lupta cu armele? Sunt luptele cari se dau cu relele deprinderi, dintre cari parte sunt moștenite, parte sunt împrumutate de la alții, precum: deprinderile militarismului, etc. Popoarele și numai popoarele cari ipe biruitoare din lupta cu relele deprinderi, sunt pregătite și pentru biruința finală a armelor. Acesta e adevărul, pe care ași dori, ca presa să-l trimbițeze în fiecare zi. Militarismul într'o țară de leneși, necinstiți, mincinoși și egoiști înseamnă suprema calamitate; dar militarismul într'o țară de oameni curați sufletește, muncitori și altruști, înseamnă încoronarea tuturor virtuților cetățenești. Cetățeanul care își îndeplinește cu sfințenie datoriile sale de muncitor și patriot, care este punctual, vrednic,

drept și gata la sacrificiul persoanei sale pentru interesele cele mari ale neamului, este de fapt un soldat, căruia îi lipsește numai arma din mână. Când sufletul este format, mâna poate prinde repede și arma care lipsește... Dar soldați adevărați pregătiți pentru biruință nu au decât acele popoare, cari practică în viața lor virtuțile, și nu deprinderile rele. Militarismul cel bun este isvorit din sănătatea poporului întreg». (Rev. Teol. 1912, nr. 20—22, pag. 594). Prof. Dr. Nic. Bălan comentând acest articol scrie: «Biruința în luptă atârnă de sigur de puterea armelor, dar atârnă într'o măsură foarte mare și de puterea sufletească și eroismul moral al luptătorilor... se pregătește zi de zi, an de an, prin munca stăruitoare și devotată a aceluia, în mâinile cărora e depusă opera de cultivare și înălțare sufletească a unui popor! E bine să se spună cât mai des asemenea adevăruri, ca să pătrundă tot mai adânc convingerea, că un popor trăește înainte de toate prin puterea morală, care stă la baza întregii sale existențe».

Dacă căutăm după cauzele, cari duc pe unii preoți la o atitudine șovăielnică națională, vom afla că sunt mai multe. Puținul simțământ național, care în urma unei culturi streine din tinerețe a rămas nedesvoltat, înăbușit, și în urma acestei împrejurări nici nu se poate încălzi de ideile naționale, ci ușor alunecă. Sunt preoți, cari numai din interese materiale s'au făcut preoți, numai pentru câștigarea mijloacelor de traiu. Aceștia pentru procurarea acestor mijloace calcă în picioare tot ce le stă împotriva, conștiința, simțământ, etc. Ușor se lasă ademeniți de strălucirea aurului. Aceștia sunt de combătut cu înverșunare, căci sunt în adevăr periculoși, ca răspânditori ai corupțiunii.

Aceștia trebuie combătuți cu asprime, dacă cumva sunt dovediti că murit. Acei preoți, cari au o atitudine națională șovăielnică din cauza puținului lor sentiment național, sunt de compătimit și trebuie să li se dea toată puțința, ca să își desvoalte acest simț, căci e posibil. Și mai vrednici de osândă sunt acei preoți, cari având și cultură națională indestulitoare și mijloace de trai corăspunzătoare, tot dau pilda rea, vânzându-și conștiința, votul, făcându-se trădători și vânzători ai culturai naționale.

Tristă e însă soarta acelor preoți, cari au tărie sufletească, au însuflețite simțăminte românești, se străduiesc

FOIȘOARA.

Rugăciune.

Privește din ceriu cu milă,
[Preaputernice Părinte
și ne-ascultă cu 'ndurare
[ruga noastră cea ferbinte.
Tinde mâna Ta cea tare
[din cereasca 'mpărăție
Peste lumea păcătoasă ferecată 'n dușmănie...
In vâltoarea suferinții vremurilor de perire
Fii ocrotitorul nostru și a lumii izbăvire,
Că spre Tine azi se 'nalță
[mii de suflete zdrobite
Să prefaci în vremi mai bune
[rostul zilelor cumplite.
Încercați pentru păcate
[cu bătăi și vremi de jale
Implorăm Atotstăpâne darul bunătății Tale.
Să sfărâmi războiul groaznic
[și-a lui valuri de furie,
Să coboare 'ntre popoare dragoste și armonie.

Umiliți plecând genunchii
[Te rugăm Atotstăpâne,
Privește cu bunătate peste păcătoasa lume
Și trimite sfinte Doamne din a ceriului mărire
La popoarele 'nvrajbite «pace și bunăvoire».

Vasilie Genie,
paroh ort. român.

Un duhovnic năcăjit.

— Fragmente de ziar, de H. Zschokke.

Traducere, de Aurel Nan.
(Urmare).

18 Decembrie.

Totuși suntem norocoși noi, oamenii săraci lenny și-a cumpărat, pe un preț de nimic, o fustă puțin purtată, dela o mămulăreasă, și acum și-o desface, ajutată și de Polly, ca să-și gătească una nouă. Lenny se pricepe mult mai bine decât mine la târguit; de altcum la rugămintea ei de finger blând se înmoaie și inima neguțatorului și mai reduce prețul. Câtă bucurie umple astăzi casa noastră! La anul nou lenny va fi așa de frumoasă în haina ei cea nouă, cusută de mâna ei! Polly se va întrece cu zeci și sute de observări și preziceri blânde și nevinovate. M'as putea ră-măși, că guvernatorul din Algeria nu se va bucura mai mult decât mine de plocoanele crăiești ale venețienilor: de inelul cel cu două diamante, de cele două ceasuri încărcate tot de diamante, de piștoarele acelea cu prăselele de aur, de tapetele și straietele preaminate și de cele douăzeci de mii zechine în aur limpede numai.

Lenny crede, că paralele spesate pentru fustă ie va putea economisi prin cruțare în ale alimentării. Nu vom mai mânca deci carne până la sărbători și va fi bine și așa.

Pânzarul nostru e un om cu suflet plin de bunătate. Am vorbit cu el aseară

despre năcăzul cu gazeta noastră, i-am spus că nu mai pot ținea gazeta, de-oarece nu sunt prea sigur nici de simbrie, ba nici de slujba de duhovnic în această parohie. El îmi strânse cu căldură mâna și îmi zise: «Bine, voi plăti-o eu părinte și o vom ceti împreună, cum făceam până acum».

Să nu ne întristăm nici-când. Sunt mai mulți oameni buni în lume, decum credem noi, și între săraci mai mulți, ca între cei bogăți.

18 Decembrie seara.

Pitarul! Ce om bătăran! O para nu-i sunt dator și totuși, când s'a dus săraca Polly după pâne și când îi spuse că nu-i prea dospită pânea, că nu e nici prea mărișoară și e și cam arsă, prinse a face gură și craval, de se opriră ca la minune trecătorii, strigă apoi în gura mare, că pe omenia mea nu mai dă nici o para. Imi era milă de biata Polly. Aveam lucru cu mângăierea.

Nu pot pricepe, cum află îndată toate vestile mai slabe oamenii aceștia din Chrechel-dal! Toată lumea vorbește, că vicarul diecezan va trimite alt duhovnic în locul meu. Aceasta mi-ar fi moartea!

Trebuie să fi auzit și măcelarul, căci altcum nu și-ar fi trimis la noi soția, să se tânguiască de greutatea vremii și să-mi spună, că numai pe lângă bani gata mă mai poate servi cu carne. E drept, că femeia era atât de pretinoasă și nu ne putea da dovadă în deajuns despre stima și iubirea adevărată. Ne sfătui să ne ducem

la celalalt măcelar, căci el e mai în stare și ne poate aștepta mai multă vreme. Nu voiam să-i spun acestei femei bune, cum am pățit-o în anul trecut cu cămătarul acela, care ne-a socotit mai scumpă carnea ca la alții și atrăgându-i eu atențiunea asupra lucrului, îmi spune verde în ochi, după mai multe vorbe rele și injurături, că el așteaptă și camătă după banii lui plasați de un an, și-mi arată, ca un obraznic, ușal.

Mai am în numerar douăzeci și nouă schillingi numai și trei pence. Ce va fi de mine, dacă nu voi mai avea credit la nime și dacă va trimite vicarul diecezan alt duhovnic în locul meu? Voi fi izgonit pe stradă, cu copilițele acestea nevinovate!

Și apoi? Dumnezeu e de față și în stradă.

19 Decembrie dimineața.

Azi mă ridicai de dimineață din pat și mă pusei pe gânduri, că oare ce ar fi de făcut în situația aceasta? Imi veni în minte bogătanul Master Sitting din Cambridge, ceva rudă mai îndepărtată; dar săracul n'are rudă, numai bogatul. Știu, că dacă aș primi la anul nou de-odată mitra și cărja vlădicească, visată de Polly, o jumătate de țară ar sta să se înrucească cu mine!..

În întristarea mea adâncă scriseri și trimisei vicarului diecezan următoarea scrisoare:

«Cu inima îndurerată pun mâna pe condei, căci în parohia aceasta toată turma credincioasă vorbește, că Preasfinția Voastră

după puterile lor sufletești să alunge întunecul religios, moral și cultural, dar le lipsesc mijloacele de trai, care să le dea independență materială, ca să își poată afirma și independența sufletească internă, care caută să rupă cătușele în care e legată și să se desvolve în libertate.

Sunt în adevăr preoți, mai ales tineri, cari ajung în astfel de situațiuni triste. Venitele lor materiale sunt slabe, de multe ori foarte slabe, așa că abia au cu ce trăi de pe o zi pe alta. Sprijinul lor puternic e salariul dela stat. Vin alegerile, unde prin votul lor au să-și afirme atitudinea lor națională. Vor fi puși în o groaznică alternativă. Ce vor face? Sau vor asculta de glasul conștiinței, își vor înăduși orice simțământ provenit din nesiguranta viitorului prin o eventuală pierdere a sigurului mijloc de trai și manifestându-și țaria lor sufletească, învingându-se pe sine înșiși, se vor purta demn și hotărât în toate chestiile unde li se cere sprijinul, sau pentruca să nu își piardă sigurul mijloc de trai, se vād siliți cu durere sufletească a-și vinde votul, conștiința.*

(Va urma).

Războiul.

În Carpați trupele noastre, ajutate și de trupele germane, au luat cu asalt dela Ruși înălțimea Magyáros. Cu ocaziunea aceasta au capturat ai noștri dela Ruși 17 mitraliere, 5 aruncătoare de mine, un aruncător de grante, multă muniție și mult material de război; iar în captivitate au ajuns 13 ofițeri și 991 soldați rusești. Cercările dușmanului de a pune de nou mâna pe înălțimea perdută au rămas zadarnice, căci le-a înăbușit focul artileriei noastre. La frontul italian a fost iarăși mai viu focul de artilerie, precum mai vie a fost și activitatea aviatorilor. Un aeroplan dușman a rămas în aer, fiind rănit de artileria noastră. Într'un loc infanteria noastră a trecut printr'un tunel de zăpadă în tranșeele dușmane, le-a nimicit și s'a reîntors cu un ofițer și cu 30 soldați italieni, făcuți prizonieri. Asupra orașului Triest și asupra altor trei orașe italieni au aruncat bombe din aeroplane. În Macedonia, abstră-

*) Credem că va fi bine să se știe, pentru a putea fi înțeles rostul acestor păreri, că lucrarea aceasta a părintelui I. Dandea a fost compusă înainte cu trei ani, în zilele, când alta era situația noastră politică, nu cea de astăzi, creată de nesocotința celor din regatul român.

Redacțiunea.

ați trimite alt duhovnic în locul meu. Nu știu, are temeiul real această veste, sau e izvorâtă din împrejurară, că eu am destăinuit unor fii sufletești interesanta mea conversație cu Preasfinția Voastră.

Eu am purces întotdeauna cu credință și cu osârdie în duhovniceasca slujbă, încredințată păstoririi mele. Cuvântul lui Dumnezeu l-am învățat curat, cu dragoste și n'am auzit până acum plânsoare împotriva slujbei mele; nu mă muștră nici judecătorul cel ce locuiește în adâncul inimei. Mă rog deci cu toată smerenia pentru îmbunătățirea modestei mele simbrioane. Preasfinția Voastră îmi vorbeați atunci de reducerea amărăței mele simbrion, din care abea-mi pot acoperi și trebuințele cele mai arzătoare din familia mea orfană. Hotărăscă milostenia inimei Preasfinției Voastre.

Sub arhipăstoria înaintașului de pie amintire slujit-am șaptesprezece ani în această parohie și un an și jumătate sub conducerea Preasfinției Voastre. Mă apropii încet de cincizeci de ani și părul meu cel negru albit e azi de bruma bătrâneții. Lipsit de pretini și de ocrotitori, n'am nădejde să ajung la altă slujbă și fără pregătire și deprindere cuviincioasă nici pe altă cale nu-mi pot câștiga azi pâinea cea de toate zilele; soarta mea și a familiei nevinovate azi atâră dela bunătatea inimii Preasfinției Voastre. Părăsind fiind stăpâne, numai cărja de cerșit ne mai rămâne!

Copilițele acestea cresc mereu și din zi în zi îmi cere tot mai mult îngrijirea lor cinstită, chiar pe lângă cea mai biblică

gând dela mici ciocniri, situația e neschimbată. La frontul dela apus francezii au atacat pe mai multe locuri, pe la Prosner cu trupe rusești, conduse de ofițeri francezi. Ici-colea le-a succes să intre în tranșeele germane, dar prin contraofensiva trupelor nemțești au fost în curând scoși iarăși din ele. Germanii au făcut mai mulți prizonieri la frontul acesta. În Asia englezii au avut mici succese în luptele purtate cu turcii și după telegramele din urmă ar înainta spre Bagdad.

NOUȚĂȚI

Înalte contribuiri. Majestatea Sa împărăteasa și regina *Zita* a contribuit 240 de mii de coroane în scop d'a se înființa locuri de reunire pentru soldați (Soldatenheime). O jumătate din suma de mai sus s'a trimis comitetului central din Ungaria, altă jumătate comitetului central din Austria. Acțiunea aceasta este sprijinită și de alți membri ai casei domnitoare. Până acum s'au înființat 800 de asemenea localități, și alte 200 sânt pe cale d'a se înființa.

N'a murit fiul dlui Carp. Sânt câteva luni, de când se publicase în toate zierele știrea despre moartea unui fiu al venerabilului bărbat de stat Petre Carp, susținându-se că tinărul ofițer ar fi căzut mort la retragerea trupelor române din Ardeal. *Gazeta Bucureștilor* publică acum un comunicat, primit dela dl Carp, care declară, că a primit o scrisoare dela fiul său crezut mort. Din această scrisoare se vede, că locotenentul Carp n'a căzut pe câmpul de luptă, ci a fost confundat cu locotenentul Petru Constantinescu.

De nou decorat. Domnul locotenent de artilerie *Coriolan Ștefan*, aflător pe câmpul de luptă dela începutul războiului și distins până acum în două rânduri cu *signum laudis*, a fost decorat cu ordinul german *crucea de fier clasa II* pentru purtare bravuroasă în fața dușmanului.

Episcopul nou al Gherlei. Seriu zierele din capitală, că Majestatea Sa, Regele nostru *Carol*, a numit episcop greco-catolic român în *Ungaria* pe *domnul Dr. Ștefan Ștefan*, secretar al consistorului gr. catolic român din Lugos și de prezent preot militar în Viena. Noul episcop e nepotul decedatului episcop din Gherla *Dr. Vasile Hossu*, și e ridicat la înalta demnitate de Arhieru în etate foarte tineră, căci e numai de 33 de ani.

Cas de moarte. A murit contele *Zepellin*, inventatorul baloanelor dirigeabile numite după numele său și validitate atât de bine în războiul mondial. Era mai de mult bolnav, iar în zilele din urmă a mai căpătat și o sprindere de plămâni, care i-a pus capăt vieții. Moare în etate de 79 ani și deplin mângăiat, că invenția sa a adus mari foloase patriei sale, Germaniei!

cruțare. Ienny, ca mai mare, este mama bună a micuței și conduce trebile mărunt ale casei, căci nu ne-ajunge leafa pentru slujnică; copila mea e slujnică, bucătăreasă, spălătoreasă, e croitoreasă, ba chiar și păpușăriță, precum și eu la casa mea sânt slugă și grădinar și zidar și lemnar și hornar deopotrivă.

Până acum a fost cu noi totdeauna darul Tatălui de sus. Boalele ne încunjură. Ce bine, căci nu eram în stare a plăti leacurile scumpe! Chrechelada e o parohie săracuță.

Zadarnic încercară copilițele să mai lucreze câte ceva pe la familiile streine: să mai spele, să mai coase, să mai cârpească, nu aflară de lucru. Chrecheladenii cei mai mulți sânt subțirei la pungă și își cam isprăvesc ei singuri lucrurile căsii.

Aspră ar fi soarta mea, dacă va trebui să mă ajung și cu mai departe, cu familia întreagă, cu douăzeci de fonți anual numai: mai aspră când mi s'ar reduce la cincisprezece fonți, și soarta mea ar fi cea mai aspră soartă a unui duhovnic, în cazul când aș fi mișcat și alungat, acum la bătrânețe, din slujba purtată ani de-a rândul cu credință și cu dragoste. Mă încred însă în milostenia inimii Preasfinției Voastre, mă încred cu țarie în bunătatea Tatălui de sus și vă rog a lua povara uriașă ce apasă sufletul meu, văzându-mi viitorul încărcat cu norii negri ai primejdiei.

(Va urma.)

Baronul Emil Konradshelm, consilier de secție în ministerul de esterne, a fost trimis la București și încredințat cu apărarea intereselor acelor supuși ai statului ungar, cari s'ar afla pe teritoriul părților ocupate din România. În orice chestie de despăgubire ori de alt interes material, supușii ungari din părțile ocupate ale statului român au să se adreseze deci numitului domn.

Aviz. Dela oficiul de poștă și telegraf din orașul nostru primim următoarele: Persoanele particulare, abonate la telefon, dacă doresc să se folosească de telefon și de aici încolo în abonament, sânt invitate să se anunțe la șeful oficiului poștal din acest oraș în restimp de trei zile.

Preot militar român distins. Preotul militar *Eugeniu Muntean*, împărțit de serviciu la comanda militară din Timișoara ca referent, a fost decorat cu medalia „*Karl Truppen-Kreuz*” pentru serviciile prestate la front, ca fost preot al regimentului de infanterie numărul 61, iar pentru bunele servicii făcute crucii roșii a primit și medalia „*Crucea Roșie cl. II*”. Părintele Muntean e decorat și cu medalia „*Crucea preoțască cl. II*”. Să le poarte toate sănătos.

Un escroc periculos. Pe liniile principale ale căilor ferate călătorea de multă vreme un escroc îmbrăcat în uniformă de căpitan cu multe distincții și cu legitimație de curier al ministerului de război, care duce acte însemnate dintr'un loc într'altul. Domnul căpitan săvârșea însă cele mai îndrăznețe furturi în tren, dar în una din zilele trecute a fost prins cu fapta și dat pe mâna poliției din Budapesta, care a constatat, că domnul căpitan e o cunoștință veche a poliției și a temnițelor.

† **Dionisie Costea**, paroh în *Nădăștie*, (tractul Geosgiu) a trecut la cele vecinice Duminecă în 19 Februarie 1917 n. s. c., în etate de 66 ani după un serviciu îndelungat de 33 ani la altarul Domnului. Înmoșnăntarea lui s'a săvârșit Marți în 21 Februarie la ora unu d. a. A fost o înmormântare impozantă, luând parte activă la acest act religios cu totul 10 preoți, și asistând public numărul din loc și din jur. Pe răposatul l-a parentat, într'o cuvântare emoționantă, părintele *Nicolae Todea* din Balșa, ca mandatar al protopopului tractual. Am pierdut dintre noi încă un frate din generația mai veche, generație care este în apunere, și care abia mai numără 1—2 reprezentanți în acest tract. La acest serviciu funebru au participat din tract preoții: N. Todea din Balșa, Iosif Costea din Cib, Ioan Săngu din Almașul mare Suseni, Ștefan Onea din Almașul mare Suseni, Iosif Hanches din God, Ioan Iancu din Poiana, Vasile Pășcău din Brădet, Gavril Codrin din Techereu, Dionisie Giurgiu din Valea epei, iar din tractul Abrudului preotul Ludovic Giurea din Trampoiele. — N.

Primul voluntar. Cu ocaziunea scufundării vaporului englez „*Laconia*” din partea unui submarin german, și-a pierdut viața și doamna Hay, o americană aflătoare între călătorii de pe vapor. Un fiu al ei, primind știre despre tristul eveniment, a telegrafat presidentului statelor unite americane, domnului Wilson, că vrea să fie primul voluntar în armata ce se va organiza în statele unite în contra Germaniei. Poate că se va mai regândi!

Introducere de bilete pentru săpun. Oficiul pentru alimentarea publică a decis să introducă cu 20 Martie 1917 sistemul biletelor pentru săpun. Fiecare persoană este îndreptățită să cumpere cu bilete 400 grame de săpun de spălat pe o lună. Privitor la alte soiuri de săpun nu s'au schimbat hotărârile de până acum.

Reducere. Dela 1 Aprilie 1917 are să se reducă porțiunea de pâine pentru locuitorii țării noastre, și anume dela 240 la 200 grame de persoană pe fiecare zi.

Numai două zile fără carne. Din Viena se anunță: în urma unei hotărâri, luate de guvernul Austriei, de aici încolo nu vor mai fi trei zile pe săptămână, ci numai două zile fără carne, în toate provinciile austriace. Măsura aceasta se introduce pentru a cruța proviziile de făină. În Viena, și în toate comunele din Austria inferioară, *Martia* și *Vimerea* au să fie zile fără carne. Situația se îmbunătățește și prin faptul, că în zilele de Marți este permis să se vândă carne de oaie.

Post de notar vacant. În Șura mare, comitatul Sibiu, a devenit vacant postul de notar comunal, în urma morții notarului de mai înainte, și concursul pentru îndeplinirea postului e publicat cu termen până în 17

Martie n. c. Rugărilor sunt a se înainta preturei cercuale din Sibiu.

Pentru bucătăria populară din Sibiu. chemată să alina suferințele populației sărace din orașul nostru, s'a deschis și se întreprinde o colecție publică. Rugăm pe toți cei cu stare mai bună să contribuie cu cât pot, predând ofrandele lor organelor cari vor umbra să le adune, ori apoi oficiului orșenesc din loc, instituit pentru îngrijirea săracilor.

Banii de nikel. Este știut, că începând cu 1 Ianuarie n. c., s'au scos din circulație banii de nikel à 20 fileri. Moneta aceasta se mai primește însă, până în 30 April 1917, la oficiile poștale, la casele dela stațiunile căilor ferate, la oficiile de dare ș. s., precum și la birourile băncii austro-ungare.

Ucenici de tipografie. La tipografia diecezană din *Caransebeș* se primesc imediat doi ucenici în condițiuni acceptabile. Cei-ce au băieți sănătoși și cu pregătire de cel puțin 2-3 clase, și ar dori să-și aplice la tipografie, să se adreseze către „*Librăria și tipografia diecezană*” din *Caransebeș*. Se observă, că întrucât băieții vor avea purtare bună și se vor dovedi de diligenți, li se vor acorda și burse acomodată.

Simplificare. Oficiul pentru alimentarea țării a hotărât, ca restaurantele dela gări au să-și simplifice listele de bucate. În fiecare zi are să se pună pe listă un singur fel de bucate, cu carne, căci s'a făcut observarea, că restaurantele dela stațiunile căilor ferate ungare ofer publicului călător prea multe soiuri de mâncări.

Milionarii Din orașul Breslau se scrie, că numărul milionarilor de acolo s'a sporit, pe urma războiului, cu vreo 160 de inși. Cifra această însemnează o creștere de 60 — 70 la sută. Cu cât au sporit oare milionarii din Budapesta și Viena?

Pedeapsă nouă. Se anunță din Belgradului Sârbiei: Poliția acestui oraș întrebuintează un nou mijloc contra uzurarii de alimente. Dacă un negustor este osândit pentru motivul, că a călcat dispozițiile privitoare la prețurile maxime, osândirea și condamnare trebuie să se afișeze în vitrina prăvăliei negustorului pedepsit. Astfel se pot veni în cutare vitrina din Belgrad următoarele: Proprietarul aceste prăvălii este pedepsit, pentru cămătărie, cu amendă de 3000 coroane și arest de două luni de zile.

Reprezentatii teatrale germane. În teatrul național din București, — cum scrie *Gazeta* de acolo, — se vor da la curând reprezentatii germane, jucate de o trupă sosită din Frankfurt pe Mein. Teatrul se redeschide cu piesa lui Goethe *Ifigenia*, urmată de drame clasice și moderne. E vorba să vină la București și renumita trupă a profesorului Max Reinhardt, precum și opera curții din Darmstadt, compuse din artiști și artiste de prima valoare dela teatrele Germaniei.

Odaia postului. Se scrie dela Oradea mare: Din punct de vedere istoric literar, castelul dela Geszt, care formează proprietatea contelui Ștefan Tisza, cuprinde un lucru vrednic de văzut, și anume: odaia postului Ioan Arany. La o depărtare ca de 50 de pași dela clădirea principală se înalță, sub arborii stufoși, o căsuță veche cu o singură odaie: aici locuise odată Arany, ca educător al tinărului Dominic Tisza. O tablă de marmoră, pusă în perete, poartă inscripția: „*Aici a locuit Ioan Arany în vara anilor 1851 și 1852*”. Toate obiectele acestei mici odăi se păstrează cu deosebită pietate. Aranjamentul a rămas același, ca pe vremea când a stat aici poetul: un pat cu saltea și perne albe; în colț un fotoliu; pe mesicioară cărți vechi; pe pereți icoane de demult; în tinătorul pipelor câteva vergele de cimbuc, lungi și bătrâne. Cheea odăii o păzește o persoană anume; dar și contesa însăși îngrijește adeseori, să fie deplină ordine în odaie. Când contesele Ștefan Tisza primește la castelul dela Geszt câte-un oaspe iubit, îi arată și odaia aceasta, povestind cu drag despre zilele petrecute acolo de nemuritorul poet.

Bioscopul Apollo dă reprezentațiuni în Casa societății, în zilele de lucru la orele 6 și 8 seara, iar în Dumineci și sărbători la orele 1/2 4 și 8. Programul e variat și interesant totdeauna. Prețurile de intrare moderate. Pentru Mercuri și Joi (14 și 15 Martie) e luată în program și interesanta povestire în 4 acte: „*Orașul în foame*”, dată cu succes splendid în Budapesta.

Nr 739/917 Bis.

(15) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească Săcelul-Marmatei se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Locuință în natură și folosirea grădinei dela casa parohială;
2. 1200 cor. salar fix din fondul Rudolfin, care se ridică dela cassa arhidiecezană în rate lunare anticipative;
3. venitele stolare dela credincioșii noștri (800 suflete).

Cererile de concurs cu documente, cari să dovedească calificarea petentului, sunt a se înainta la Consistorul arhidiecezan în Oradea-mare până la termenul statorit.

Cel numit din partea Consistorului va trebui să rămână cel puțin 3 ani în această parohie.

Nagyvárad (Oradea-mare), din ședința Consistorului arhidiecezan ca senat bisericesc, ținută la 7 Februarie 1917.

Vasile Mangra,
arhiepiscop și mitropolit.

Oct. Costea,
secretar consist.

Nr 25/1917 prot.

(25) 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului al V-lea de învățător la școala noastră din Poplaca, protopresbiteratul Sibiiului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salarul fundamental legal de cor. 1200 dela biserică cu întregire dela stat, respective salarul legal după anii de serviciu ai concurentului.
2. Relu de cvartir 240 cor.

Alesul învățător este obligat a instrui elevii în cântările liturgice și a cânta cu ei la sf. Liturgie Domineca și sârbătoarea. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați. Pentru formarea unui cor de adulți va primi remunerație deosebită.

La postul acesta să concureze numai candidați care pot mediat ocupa postul.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului în termenul deschis cu indicarea ubicațiunii prezente a concurentului.

Sibiiu în 14/27 Februarie 1917.

Oficiul protopresbiterat gr.-or al Sibiiului.

Dr Ioan Stroia,
protopresbiter.

Lumini (compoziție de ceară)

dela 1—200 bucăți într'un chilo, se găesc pe lângă prețurile de zi la:

2—3 (17) Victor Berrek, (Alba-Iulia).

Serviciu solid și prompt.

„VOILEANA”,

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Voila.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Voileana», societate pe acțiuni în Voila, sunt invitați prin aceasta, în baza §-ului 15 al statutelor, la o

adunare generală extraordinară,

care se va ținea în Voila în localul institutului Sâmbătă în 7 Aprilie st. n. 1917, la orele 1 d. a., cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea alor 3 membri în direcțiune pe termen de 1 an.
2. Alegere ordinară a comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a depune cel mult până în 6 Aprilie st. n. a. c. acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, în sensul §§-ilor 17, 18 și 19 din statute, la cassa institutului.

Voila, la 2 Martie 1917.

1—1 (21)

Direcțiunea.

Nr 20/1917

(18) 3-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III. Bulbuc cu filia Curpeni, în protopopiatul Geoagiuului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concurenții să-și înainteze cererile la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în comuna pentru a face cunoștință cu poporul (§ 33 Regulament).

Geoagiu, 17 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Geoagiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 80/1917.

(23) 1-3

Concurs.

În sensul hotărârii comitetului parohial din 18/31 Ianuarie a. c., aprobat prin resp. cons. Nr. 692/1917 Școl., prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător vacant la școala confesională gr.-or. română din Gurariului, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român”.

Salar: 600 cor. dela biserică, iar restul întregire dela stat, votată sub Nr. 26 945/910. Bani de locuință conform legii, relu de grădină 20 cor.

Cel ales este îndatorat a forma cor cu elevii și a cânta în biserică. Doritorii de a ocupa acest post să se prezinte în biserică din Gurariului spre a-și dovedi destoinicia în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc gr.-or. român din Săliște, în înțelegere cu comitetul parohial din Gurariului.

Săliște, în 15/28 Februarie 1917.

Dr. Dumitru Borcea,
adm. protopopesc.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu, preluată de M. V. D. etc.) — 50
- Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. — 50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barciuanu. — 60
- Nr. 4. Ioan Lupean: Buceavna n'a învățat și umblă la fusurat, sau Vlăduțul mamei. — 40
- Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale. — 60
- Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiiu.**

„MATCA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Cebea.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Matca», sunt invitați prin aceasta la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în biroul institutului în 27 Martie st. n., la 2 ore p. m., cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pe anul expirat 1916 și aprobarea bilanțului.
4. Decidere asupra propunerii direcțiunii cu privire la împărțirea profitului curat.
5. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul 1916.
6. Fixarea marcelor de prezență, pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
7. Alegerea alor 3 membri în direcțiune pe un period de 3 ani.
8. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 3 ani.

Acționarii au a-și prezenta acțiunile conform §-ului 20 din statute. Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutori, curanzii prin curatorii lor, societățile prin reprezentanții lor legali.

Cebea, la 27 Februarie 1917.

1—1 (22)

Direcțiunea.

Contul Bilanț. — Mérleg-Számla.

Activa — Vagyon.

Pasiva — Teher.

Activa — Vagyon.	Cor. fil.	Pasiva — Teher.	Cor. fil.
Cassa — Pénztár	9,312-18	Capital societar — Részvénytőke	84,000—
Bon la institutul «Victoria» takaréknál	5,500—	Fond de rezervă — Tartalékalap	21,517-24
Cambii — Váltók	74,500—	Depuneri — Betétek	121,821-01
Cambii cu acop. hipotecară		Reescont — Visszleszámitolás	129,470—
— Jelzálogilag bizt. váltók	254,943—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,692—
Obligațiuni — Kötvény kölcsönök	1,332—	Interese anticipate — Előre vett kamatok	4,000—
Obligațiuni de stat — Allam kötvények	10,385—	Profit curat — Tiszta nyereség	7,072-96
Imobile — Ingatlanok	2,881-29		
Debitori — Tartozó számlák	7,619-74		
Mobiliar — Felszerelés	1,300—		
Interese transitoare de reescont — Átmeneti visszl. kamatok	1,800—		
	369,573-21		369,573-21

Contul Perdere și Profit. — Veszteség- és Nyereség-számla.

Debit — Tartozik.

Credit — Követel.

Debit — Tartozik.	Cor. fil.	Credit — Követel.	Cor. fil.
Interese de dep. — Betét kamat	6,722-49	Interese — Kamatok	30,509-20
Interese de reescont — Visszlesz. kamat	17,010-61	Provizie — Jutalékok	10,757-94
Salare — Fizetések	3,999-84		
Spese de birou, porto și tipărituri — Irodai, portó és nyomtatvány költségek	1,566-47		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	2,047—		
Dare și provent — Adó és illeték	2,712-77		
Amortizare din mobiliar — Leírás felszerelésből	135—		
Profit curat — Tiszta nyereség	7,072-96		
	41,267-14		41,267-14

Cebea (Csebe), la 31 Decembrie 1916.

Ioan Indreiu m. p.,
director executiv — vezérigazgató.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

Iosif Tisu m. p., Petru Campean m. p. Aurel Barna m. p. Nicolae Mateiu m. p. prezid. — elnök.

Alexandru Florea m. p. Marcu Huțiu m. p. Petru Stanciu m. p.

Subscrisul comitet de supraveghiere revăzând conturile prezente le-am aflat în deplină ordine și conformitate cu registrele institutului. — Alólirott felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván, teljes rendben és a szabályszerűen vezetett könyvekkel megegyezőknek és helyesnek találta.

Cebea (Csebe), la 27 Februarie 1917.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Boloș m. p., Pavel Lazar m. p. Athanasiu Brana m. p. prezident — elnök.

Requisite de scris

se pot procura
dela

Librăria arhidiecezană